

Karl Otto Bonnier: Tal om vikten för en förläggare att vara lojal med sin författare

Talare

Karl Otto Bonnier
Förläggare

Omständigheter

Talet finns som en del i Svenska Filminstitutets serie Talarfilmer. Detta tal kan återfinnas på denna länk: <https://www.filmarkivet.se/movies/talarfilm-bokforlaggaren-k-o-bonnier-1940/>

- 1 Jag har alltid ansett en skönlitterär bokförläggares naturliga uppgift i främsta rummet vara den, att upptäcka de nya talangerna, att rata de som icke duger, att hägna de spirande löftena och bereda dessa det bästa möjliga livsvillkor.
- 5 Då är ett förlag som ledes av sådana principer, vuxit sig stort, inträffat vad som blivit fallet med min firma, att till det sökas i författare med det mest olika estetiska, etiska, religiösa, sociala och politiska åskådningar.

- 10 Det vore mer än förmätet, det vore löjligt, om förläggaren ville bedöma de erbjudna manuskripten, uteslutande från sin privata ståndpunkt. Om man skulle säga, er åsikt i detta ämne är icke min, ändra eller stryk, annars trycker jag ej er bok.

- 15 För mig står det klart och har alltid stått klart, att det endast och allenast är det litterära värdet i det erbjudna manuskriptet, den personliga begåvningen hos den erbjudande författaren och hans levande övertygelse som får vara utslagsgivande.

- 20 Det inträffar ju visserligen då och då, speciellt i förkastandet av debuterande författares förstlingsarbete, att förläggaren låter, ifall icke manuskriptet vittnar om en alldeles avgjord litterär begåvning. Sin privatåsikt i en viss fråga bestämmer beslutet, resonerade som så, att det finns så många andra förlag och författaren får söka på annat håll där han finner mera gehör för sin mening.

- 25 Men ett sådant resonemang kan icke en förläggare enligt min mening föra, då det handlar om en författare som sedan årtal är knuten vid hans förlag. Det

utbildar sig nämligen mellan förläggaren och det författare med vilka han står i
mångårig förbindelse, ett förhållande som snarare kan betecknas som ett
30 permanent samarbete än som försäljning och köp av enstaka manuskript.

Författaren gör ej något nytt förlagsanbud för varje nytt manuskript som man
avlämnar och förläggaren tvekar ej alls om huruvida han ska publicera det nya
manuskriptet eller ej.

35

Författaren tillhör förlaget, liksom förlaget står i författarens tjänst och det faller
nästan undantagslöst av sig självt, att varje ny bok av en och samma författare
ska utkomma på ett och samma förlag.

40 Författaren måste få skriva vad han vill och hur han vill och förläggaren måste, i
förlitande på, att det står ett namn bakom ordet, låta honom taga ansvaret,
därför uteslutande på sig själv.

En vägran från ett förlag att utgiva en bok av en författare av vilken förlaget
45 tidigare publicerat alla hans förvånande volymer blir i själva verket lätt censur,
tryckförbud.

Ty det är mycket lättare för en debuterande författare att få förläggare än det är
för en på grund av sina åsikter av sitt gamla förlag förkastad att få ett nytt förlag.

50

Det kanske invändes att därmed vore ingen skada skedd, att ett undertryckande
av en sådan bok snarare är en god gärning. Kanske det. Men då godkänner vi
med ett sådant resonemang, det absurda förhållandet, att bokförläggaren blir
censorlibrorum, blir högst instans för bedömandet av vad som får sägas och
55 tryckas i landet. Får intaga en ställning som jag med all den aktien jag hyser från
mitt yrke, på inga villkor kan ge det något rätt eller någon kompetens till.

Det frisinnade män som skrev vår tryckförhetsförordning delade synbarligen
samma mening då det tillskapade namnsedelsinstitutet, vilket sätter förläggaren,
60 boktryckaren i stånd att utan rädsla och utan risk för straffpåföljd får förbli det
fria ordets förmedlare till offentligheten. Och som lägger ansvaret för den
verkligen straffad boks utgivande på den som ensam bör straffas, nämligen
författaren själv.

65

Källa

<div>Transkriberat från videoinspelning: Talarfilm Bokförläggaren K. O. Bonnier (1940), publicerad på
filmarkivet.se, 2011-02-01 (transkriberat: 2024-11-26) </div><div>
</div>

URI

70 <https://www.svenskatal.se/tale/karl-otto-bonnier-tal-om-vikten-for-en-forlaggare-att-vara-lojal-med-sin-forfattare>

75

80

85

90

95

100